

Dorita Preza:

Bakterieflora ved rotkaries hos eldre og i munnhulen hos eldre uten rotkaries

Flere eldre beholder nå tennene sine på grunn av bedre forebygging mot tannr te. Dette innebærer samtidig økt risiko for tannsykdommer blant eldre, der rotkaries er et av de vanligste problemene, og forekomsten er høyere blant eldre enn hos andre aldersgrupper.

For å kunne foreta en risikovurdering av karies er det nødvendig å kjenne til hvilke bakterier som bidrar til prosessen. I et nytt doktorgradsarbeid ble det studert bakteriefloraen knyttet til rotkaries hos eldre. Det ble brukt metoder som fanger opp både dyrkbare og ikke-dyrkbare bakterier (16S rRNA gensekvensering og microarray analyse). Det var dermed mulig å vurdere andre potensielle kario-patogener enn de som til nå har vært forbundet med rotkaries: *Streptococcus mutans*, laktobasiller og *Actinomyces*. Funnene viste at bakteriefloraen ved rotkaries er kompleks og mangfoldig. Det er en distinkt bakterieflora på friske røtter hos friske individer som avviker betraktelig fra floraen i friske og kari se rotoverflater hos individer med rotkaries. Funnene viser at andre bakterier enn de tidligere mistenkte kario-patogene kan være implisert i rotkaries. Det er mulig at en generelt beskyttende flora har større betydning for hvorvidt det utvikles karies enn nærvær av spesielt patogene bakterier.

Man vet lite om sammensetningen av den orale mikroflora hos eldre. Tidligere studier har vært begrenset til få orale seter, og de har gjerne benyttet dyrkingsmetoder som bare er i stand til

Dorita Preza er utdannet som tannlege ved Humboldt-universitetet i Berlin i 2002. Hun disputerte den 12. mai 2009 for ph.d.-graden ved Det odontologiske fakultet, Universitetet i Oslo, der hun har vært ansatt som stipendiat. Avhandlingens tittel er «Bacterial Flora of Root Caries and the Oral Cavity in the Elderly». Avhandlingen utgår fra Institutt for oral biologi, Oslo og Forsyth Institute, Boston med Ingar Olsen, Bjørn Grinde og Bruce Paster som veiledere. Tittelen på prøveforelesningen var «Perspectives on the use of molecular biology in the development of new methods to prevent, treat and diag-

nose oral diseases».

Hun har fått flere priser for sitt vitenskapelige arbeid: Hatton Award ved PEF IADR i London 2008; pris for beste orale presentasjon ved SOMED i Roma i 2007 og mobilitetspris fra Norsk Dental Depot i 2007.

Fra høsten 2009 er Dorita Preza i det treårige videreutdanningsprogrammet i kjeveortopedi ved Det odontologiske fakultet i Oslo.

  påvise halvparten av de tilstedeværende bakterieartene. I arbeidet ble det benyttet molekylærbiologiske metoder for å få en oversikt over bakteriefloraen i fem forskjellige steder i munnhulen. Det ble påvist stor bakteriell variasjon. Selv om en direkte sammenligning med andre studier er vanskelig pågå av forskjellig metodikk, virket det som om diversiteten i bakterieflora var større hos eldre enn hva som er beskrevet hos andre aldersgrupper. Noen av de identifiserte bakteriene viste signifikante sammenhenger med spesifikke orale seter. Analysene av disse assosiasjonene demonstrerte at de identifiserte bakteriene var mer sete- enn subjekt-spesifikke. Noen av bakteriene som ble funnet er knyttet til

sykdommer andre steder i kroppen, noe som tyder på at munnhulefloraen kan fungere som et reservoar for sykdomsfremkallende bakterier.

En nøyaktig karakterisering av mikrofloraen på friske tannrøtter og dens forandring over tid kan gi en bedre forståelse av en mulig beskyttende funksjon hos den «normale» mikrofloraen. Denne kunnskapen kan være til hjelp for å diagnostisere individer med økt risiko for rotkaries og for å overvåke progresjonen av sykdommen.

Adresse: Institutt for oral biologi, Det odontologiske fakultet, Universitetet i Oslo, postboks 1052 Blindern, 0316 Oslo. E-post: doritap@odont.uio.no

I fulltekst kl. 0000 på utgivelsesdato
www.tannlegetidende.no